

5. Медіаосвіта та медіаграмотність / ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк ; за наук. ред. В. В. Різуна. – Вид. 2-ге, стереот. – К. : Центр вільної преси, 2013. – 352 с.

6. Шейбе С., Pogoу Ф. Медіаграмотність: критичне мислення у мультимедійному світі / С. Шейбе, Ф. Pogoу ; перекл. з англ. С.Дьома ; за заг. ред. В.Ф. Іванова, О.В. Волошенюк. – К. : Центр Вільної Преси, Академія української преси, 2017. – 319 с.

7. Harmatyi O. Umiejętność korzystania z mediów dzisiaj jako kompetencja społeczna oraz życiowo potrzebna umiejętność osobista: przykład Ukrainy / O. Harmatyi // Problemy nowoczesnej edukacji = The problems of modern education. – № 9. – Częstochowa : Wydawnictwo Wyższej Szkoły Lingwistycznej w Częstochowie, 2019. – P. 51-63.

Н.А.Денькович

аспірант кафедри педагогіки та інноваційної освіти

ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПЕДАГОГА ЗАКЛАДУ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ХУДОЖНЬОГО ПРОФІЛЮ В ІНКЛЮЗИВНОМУ ПРОСТОРИ

Розвиток сучасної педагогічної та кадрової проблеми в середовищі професійної освіти зумовлює науковців та педагогів розглядати шляхи вдосконалення методики подачі знань студентам – майбутнім фахівцям. На шляху до вирішення проблеми фахової підготовки спеціаліста художнього профілю постає професійна готовність та діяльність педагога. Саме ці складові є основними компонентами у формування учнів та студентів та їх успішної підготовки як майбутніх фахівців художнього профілю. А впровадження інклюзії в заклади професійної та професійно-технічної освіти обумовлюють формування інклюзивного середовища.

Сучасна освітня система організовує навчання осіб з особливими освітніми потребами в закладах професійно-технічної освіти на основі Постанови Кабінету Міністрів України. [4] Ця Постанова визначає організацію інклюзивного навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти з метою реалізації права осіб з особливими освітніми потребами на здобування якісної професійної (професійно-технічної) освіти, перепідготовку та підвищення кваліфікації з урахуванням їх потреб та можливостей.

Для педагога, який навчає учнів художніх спецдисциплін, важливим є організування наставництва та кураторства. Вагомою є початкова педагогічна діяльність під керівництвом старшого педагога-наставника, у якого є досвід роботи і в інклюзивному середовищі.

Щоб педагог міг сформувати успішне навчальне середовище, він має володіти такими рисами та навичками як організаційні навички, комунікабельність та співпраця з батьками, скорочення змісту уроку, мобільність при подачі матеріалу, інноваційність у педагогічному підході під час викладання дисциплін, творчість та креативність для формування та розвитку професійних навиків в учнів та реалізації їх у майбутній професії, стресостійкість та витримка під час викладання, закріплення, повторення завдань та ін..

Кілька порад викладачеві щодо роботи з учнями, які мають певні вади (в даному випадку вади слуху), дає науковець Колупасєва А.А. у науково-методичному посібнику «Діти з особливими потребами та організація їх навчання»: «Деякі учні зі слабким слухом можуть чути, однак сприймають окремі звуки спотворено, особливо початкові й кінцеві звуки у словах. У будь-якому випадку наставник має ознайомитися з медичною карткою учня, проконсультуватись із сурдопедагогом, логопедом, батьками, викладачами, у яких навчався учень у попередні роки, щодо створення й дотримання особливих умов його навчання» [1; с. 41]. Тут професійне наставництво педагога та йому активна діяльність у підготовці методики викладання дисциплін таким учням чи студентам відіграє визначальну роль: «Методика навчання учнів із вадами слуху базується на зоровому сприйнятті навчального матеріалу: на заняттях паралельно із викладачем повинен працювати сурдоперекладач, а так як учні не можуть одночасно слухати і писати, то викладачі повинні готувати адаптовані методичні посібники, використовувати мультимедійну техніку». [1; с. 42]. А для предметів художнього циклу, як от композиція, спецтехнологія та робота в матеріалі, мультимедійний супровід у вигляді презентацій, технологічних карток, термінологічного словника з ілюстраціями, відео-уроку з текстовим супроводом є обов'язковим елементом. Так сприйняття учнями нового матеріалу стає

успішним та збільшується відсоток засвоєння знань, а отже і практична якість виконання завдання теж покращується.

Пашенко О., Гриценко І., Софій Н. в навчально-методичному посібнику «Інклюзивна освіта в умовах професійно-технічного навчального закладу» стверджують, що «Педагогічні працівники, які досягають успіху в навчанні учнів з особливими навчальними потребами, застосовують різноманітні методи навчання, які змінюються залежно від спеціальних потреб учня. Ці зміни або пристосування до потреб учнів відбуваються через адаптації або модифікації» [2; с.79]

Визначальними напрямками педагога-куратора в роботі з дітьми з особливими освітніми проблемами в закладі ПТО є:

- вивчення контингенту учнів, які належать до дітей з особливими потребами шляхом моніторингу особових справ, складання картотеки та формування списків учнів з числа дітей інвалідів з зазначенням відомостей про батьків;
- психолого-педагогічна діагностика індивідуальних особливостей учнів за допомогою методик;
- індивідуальне консультування, оформлення індивідуальних психологопедагогічних карток;
- забезпечення ефективної адаптації та соціалізації через співпрацю з класними керівниками, майстрами виробничого навчання, вихователями, а також залучення учнів з числа дітей інвалідів до різноманітних форм групової роботи, участі в гуртках та колективних масових заходах;
- налагодження співпраці з батьками дітей-інвалідів, забезпечення взаємодопомоги;
- організація професійної спрямованості та професійної відповідальності, сприяння при працевлаштуванні через співпрацю з майстрами виробничого навчання.

У цих освітніх реаліях важливим постає питання підготовки кваліфікованих педагогів, які зможуть надати учням в закладах ПТО потрібні навички та вміння під час підготовки їх у художній професії, тому що саме викладачі та майстри виробничого навчання формують професійну особистість майбутнього випускника з особливими освітніми потребами, адаптації його до життя та соціалізації. Як зазначає Л. Прядко, «Особливу увагу, на нашу думку, треба звертати на підготовку педагогічних працівників. Забезпечення освітнього процесу кваліфікованими кадрами передбачає наявність у педагогів інклюзивної компетентності. Це педагоги, які приймають нову систему цінностей, творчо реалізують нові технології навчання, здатні вирішити проблему соціалізації дітей з ООП, володіють методами психологопедагогічної діагностики, стабільно прагнуть до високих результатів у своїй професійній діяльності, знають специфіку освітніх програм, володіють методиками й технологіями навчання дітей з ООП; ефективно взаємодіють як у самому закладі, так із оточуючим соціумом.» [4; с. 447]

Для формування успішного та професійного фахівця в закладі ПТО викладач має стати для учнів чи студентів на першому курсі тренером та мотиватором, а впродовж навчання його діяльність має набути рис фасилітатора, тобто викладач повинен лише скеровувати їх творчі та креативні ідеї. На час випуску учнів чи студентів з навчального закладу діяльність викладача має мінімізуватися до рівня консультанта. Лише за такої професійної діяльності педагога буде успішний результат підготовки майбутніх фахівців художнього профілю в інклюзивному просторі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Колупаєва А.А. Діти з особливими потребами та організація їх навчання. Видання доповнене та перероблене: наук. –метод. Посіб. [Електронний ресурс] / А.А. Колупаєва, Л.О. Савчук. – Режим доступу : <http://lib.iitta.gov.ua/7270/1.pdf>
2. Пашенко О.В., Гриценко І.А., Софій Н.З. Інклюзивна освіта в умовах професійно-технічного навчального закладу : навч.-метод. посіб. / Пашенко О.В., Гриценко І.А., Софій Н.З. – К. : Арт Економі, 2012. – 184 с.
3. Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-poryadku-organizaciyi-inklyuzivnogo-navchannya-u-zakladah-profesijnoyi-profesijno-tehnicnoyi-osviti-s-636-100719> (дата звернення 25. 04. 2020)
4. Прядко Л. О. Формування інклюзивного простору як засобу готовності педагога загальноосвітнього навчального закладу до роботи з дітьми, які мають особливі освітні потреби // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 2014, № 4 (38) с. 444-450.